

IV Zawodowa Konferencja Stowarzyszenia Kartografów Polskich, Wrocław – Pawłowice, 6-7 maja

Kartograf po deregulacji

Obecnie żaden przepis nie definiuje zagadnień, których poznanie na poziomie akademickim gwarantowałoby absolwentowi studiów nabycie umiejętności w zakresach 6 (redakcja map) i 7 (fotogrametria i teledetekcja). Dlatego niezmiernie ważne jest porozumienie między prowadzącymi zajęcia. Należy bowiem wypracować taki zakres kształcenia, aby uczelnie mogły przygotować absolwentów do uzyskania uprawnień z tych zakresów.

Joanna Bac-Bronowicz

Tematykę konferencji dotyczącą uprawnień zawodowych wywołały dwuletnie zmagania kartografów i fotogrametrów przy procedowaniu rozwiązań prawnych zmieniających sposób nadawania uprawnień. Uprawnienia z zakresu kartografii i fotogrametrii są, niestety, objęte ustawą o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów (zwaną deregulacyjną). Choć nie zostały zlikwidowane, zmianie ulegnie procedura ich uzyskania. Ubiegać się o nie będą mogli absolwenci szkół wyższych, bez konieczności zdawania egzaminu państwowego, wyłącznie na podstawie wykształcenia i doświadczenia zawodowego. Ma to jakoby ułatwić dostęp do zawodu. Pozostaje jednak pytanie, w jaki sposób przygotować studentów do zdobycia uprawnień zawodowych w zakresie kartografii oraz fotogrametrii i teledetekcji, zakładając, że pierwsi tacy absolwenci pojawią się za 3 lata.

Stowarzyszenie Kartografów Polskich oraz Polskie Towarzystwo Fotogrametrii i Teledetekcji jeszcze w ubiegłym roku przedstawiły Głównemu Urzędowi Geodezji i Kartografii oraz uczelniom propozycje zakresu wiedzy i umiejętności potrzebnych w procesie kształcenia do uzyskania uprawnień z zakresu 6 i 7. Obecne spotkanie miało m.in. przesądzić o ostatecznym kształcie tej propozycji i znalezieniu wspólnego mianownika dla różnych uczelni. W GUGiK – w konsultacji z organizacjami zawodowymi oraz uczelniami – kończą się prace nad specyfikacją wymagań, jakie powinien spełniać kandydat do tych uprawnień. Będzie to propozycja załącznika do rozporządzenia ws. uprawnień zawodowych w dziedzinie geodezji i kartografii do ustawy deregulacyjnej określającego warunki, które powinien spełniać program kształcenia w zakresach 3, 6 i 7.

O wadze problemów poruszanych na konferencji świadczy uczestnictwo w niej licznej grupy nauczycieli akademickich (45 osób) reprezentujących wszystkie najważniejsze uczelnie wyższe kształcące kartografów i fotogrametrów na dwóch kierunkach studiów: geodezja i kartografia oraz geografia (w sumie 16 placówek).

Na temat potrzeb w zakresie wykształcenia zawodowego kartografów i fotogrametrów wypowiedzieli się obszernie nie tylko przedstawiciele uczelni, ale także pracodawców (urzędnicy z CODGiK, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, reprezentanci Polskiej Geodezji Komercyjnej czy firmy Esri Polska). Oczekiwania pracodawców wobec przyszłych pracowników podsumowała Agnieszka Buczek (PGK):

- **wykonawca** – to osoba z przyzwoitym zakresem wiedzy i dobrą organizacją pracy,
- **specjalista** – oprócz posiadania wysokiej wiedzy, dużego doświadczenia i uprawnień zawodowych musi umieć identyfikować i rozwiązywać problemy,
- **lider** (najbardziej poszukiwany na

rynku) – jest osobą z dobrym poziomem wiedzy i praktyki oraz predyspozycjami do kierowania zespołem, dobrą organizacją pracy, znajomością technik zarządzania projektami, łatwością współpracy, kreatywnością, dobrą znajomością aktów prawnych, wyjątkowym zaangażowaniem i lojalnością oraz umiejętnością tworzenia i przetwarzania różnego typu dokumentacji.

W dyskusji postulowano zmianę nazwy uprawnień z zakresu 6 na „geodeta lub geograf uprawniony do wykonywania samodzielnych funkcji w dziedzinie geodezji i kartografii w zakresie baz danych georeferencyjnych i map: topograficznych i tematycznych” lub: w zakresie „kartografii”, „kartografii i SIG” czy „geomatyki”. Nawiasem mówiąc, SKP bezskutecznie walczy o zmianę tej nazwy już od 2001 r.

Kształt uprawnień zawodowych w zakresie redakcji map i fotogrametrii w nowym stanie prawnym omówił dyrektor Departamentu Nadzoru, Kontroli i Organizacji Służby Geodezyjnej i Kartograficznej GUGiK Andrzej Zaręba. Dotychczasowe rozwiązania przedstawił przewodniczący i wiceprzewodniczący Komisji Kwalifikacyjnej ds. uprawnień zawodowych w dziedzinie geodezji i kartografii Stanisław Cegielski i Jan Krupski. Ich zdaniem w odniesieniu do zakresów 6 i 7 nie było korporacyjności ograniczającej dostęp do zawodu. Wystarczyło zdać egzamin, do którego mógł przystąpić każdy, kto spełniał określone warunki, a te nie były szczególnie wygórowane.

Dyskusja dotyczyła głównie propozycji skrócenia czasu i ograniczenia zakresu praktyk zawodowych, a także możliwości uzyskiwania uprawnień przez osoby, które skończyły studia jakiś czas temu, oraz przez absolwentów techników. Krzysztof Kałamucki z UMCS w Lublinie przedstawił sposób przeprowadzania 3-tygodniowych praktyk dla studentów specjalności kartograficznych na uniwersytetach. Na tej uczelni studenci mają także możliwość odbywania 4-tygodniowych staży, które są bezpłatne dla 50-60% studentów specjalności dzięki realizacji projektu „UMCS dla rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy” finansowanego z funduszy unijnych i budżetu MNiSW.

Zarząd Główny SKP 2013-16

Konferencja zbiegła się z VI Walnym Zgromadzeniem Członków Stowarzyszenia Kartografów Polskich (7 maja), na którym kontynuowano dyskusję związaną z wnioskami z konferencji, a przede wszystkim dokonano wyboru nowego składu zarządu.

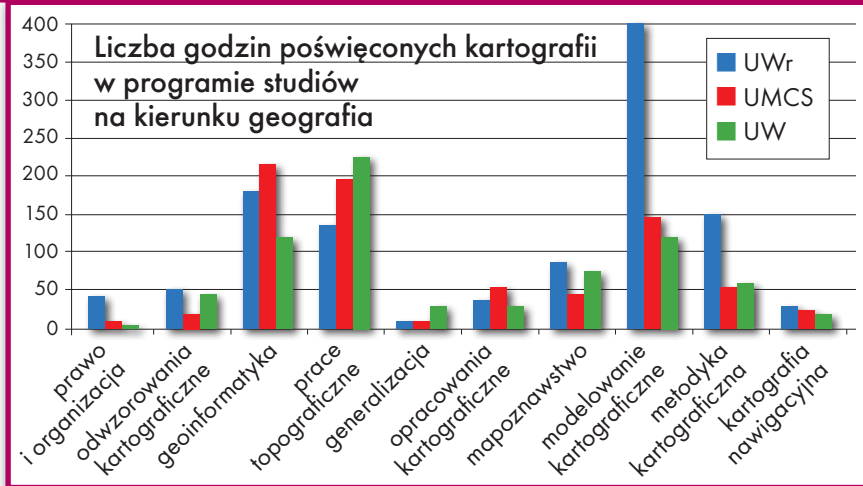
- Joanna Bac-Bronowicz – przewodnicząca Zarządu Głównego
- Grzegorz Kurzeja – zastępca przewodniczącej ds. merytoryczno-programowej
- Jan Krupski – zastępca przewodniczącej ds. organizacyjnych
- Waldemar Spallek – sekretarz
- Roman Janusiewicz – skarbnik
- Radosław Golba – członek Zarządu
- Dariusz Gotlib – członek Zarządu
- Paweł J. Kowalski – członek Zarządu

Z prezentacji zakresu kształcenia kartografów i fotogrametrów na poszczególnych uczelniach wynika, że większość z nich uwzględniła podział zagadnień przygotowany przez SKP pod kątem wymagań do uzyskania uprawnień nr 6. Przedstawiciele trzech uczelni kształcących kartografów na kierunku geografia: Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (specjalność kartografia i geoinformacja), Uniwersytetu Warszawskiego (geoinformatyka, kartografia, teledetekcja) i Uniwersytetu Wrocławskiego (geoinformatyka i kartografia) uświadomili zakres zajęć z kartografii realizowany na studiach w wymiarze 600-800 godzin (patrz wykres). Z kolei przedstawiciele dziewięciu uczelni prowadzący kształcenie na kierunku geodezja i kartografia (AGH, PŚw w Kielcach, PW, PWr, UR w Krakowie, UP w Lublinie, UP we Wrocławiu, UWM w Olsztynie, WAT w Warszawie) odpowiedzialni za przygotowanie i prowadzenie przedmiotów z zakresu kartografii i fotogrametrii omówili realizację programu w grupach zagadnień zaproponowanych przez SKP (np. na krakowskiej AGH na studiach I stopnia na kartografię przewidziano zaledwie 45 godzin).

W dyskusji przeważały głosy dotyczące konieczności realizacji nowych treści programowych według kart przedmiotów Krajowych Ram Kwalifikacji i możliwości otwierania nowych kierunków studiów, np. geomatyki (zgodnie z obecnymi trendami światowymi tak nazywa się geodezję i kartografię). W zasadzie zgodzono się z tezami prof. Jerzego Gaździckiego przedstawionymi na pierwszym forum zawodowym „Kształcenie i doskonalenie zawodowe geodetów i kartografów” (Warszawa, 2012 r.). Według profesora reforma powinna m.in.:

- być ukierunkowana na właściwe przygotowanie studenta do uczestnictwa w rynku pracy oraz stałego doskonalenia i rozszerzania nabywanych kwalifikacji,
- obejmować wszystkie formy i poziomy kształcenia i doskonalenia zawodowego w rozpatrywanej dziedzinie, nie tylko studia w szkołach wyższych,
- dotyczyć struktury systemu oraz programów kształcenia i doskonalenia zawodowego.

Dwie wypowiedzi: jedna dotycząca prac prowadzonych i planowanych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego oraz druga na temat uprawnień zawodowych geodetów i kartografów w świetle relacji wzajemnych kartografii, GIS, fotogrametrii, teledetekcji i geomatyki (Kazimierz Bęcsek, UP we Wrocławiu) ukierunkowały dyskusję na obecne i przyszłe potrzeby kształcenia karto-

grafów i fotogrametrów. Przewodnicząca SKP Joanna Bac-Bronowicz przedstawiła zbiorcze podsumowanie realizacji zagadnień ujętych w propozycji wspomnianego już załącznika do rozporządzenia do ustawy deregulacyjnej określającego warunki, które powinien spełniać program kształcenia w zakresie 6 realizowany na poszczególnych uczelniach. Zaprezentowała wyczerpujące punkty potrzebnych do uzyskania minimum wykształcenia do uprawnień z zakresu 6 dla dwóch uczelni – PW i UP we Wrocławiu. Podała pod rozważenie takie propozycje, jak:

- ustalenie zakresu nauczania zapewniającego minima wiedzy kartograficznej wymagane w rozporządzeniu oraz sformułowanie go szczegółowo w kartach Krajowych Ram Kwalifikacji,
- modyfikacja programów studiów, tak aby było możliwe uzyskanie wiedzy i umiejętności wymaganych do uzyskania uprawnień,
- dodanie oferty przedmiotów do wyboru jako uzupełnienie podstawowej ścieżki edukacyjnej,
- wymiana studentów między uczelniami,
- zorganizowanie studiów drugiego stopnia, które mogą być prowadzone wspólnie przez różne uczelnie i instytucje naukowe, w tym z udziałem jednostek zagranicznych, na podstawie porozumienia,
- udział w komisji na egzaminach dyplomowych członków komisji ds. uprawnień zawodowych z GiK, praktyków oraz przedstawicieli innych uczelni,
- egzamin państwowy (jak lekarski LEP – w jednym czasie te same pytania na wszystkich uczelniach, ze znanej puli pytań) czy test kompetencji zawodowych.

W toku obrad przedstawiono pełną treść propozycji załącznika do rozporządzenia określającego warunki, które powinien spełniać program kształcenia i praktyk, potrzebne do uzyskania uprawnień w zakresie 7 – przygotowanego przez PTFiT oraz w zakresie 6

– przygotowany przez SKP (więcej w Biuletynie SKP nr 25).

W dyskusji końcowej zaakceptowano propozycję ostatecznej treści załącznika dla zakresu 6, ze zmianą szczegółowego wymienienia nazw produktów kartograficznych na „standardowe opracowania kartograficzne wg ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne*”. Wyrażano wątpliwość, czy komisja będzie w stanie sprawdzić punktację ECTS podaną w tabeli (chyba że wymagane będzie dołączenie kart z okresu odbytych studiów). Opracowanie propozycji do zakresu 7 wymaga jeszcze scalenia przygotowanych dokumentów przez przedstawicieli PTFiT.

Współorganizatorami konferencji SKP byli: Polskie Towarzystwo Fotogrametrii i Teledetekcji, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu (Instytut Geodezji i Geoinformatyki) oraz Uniwersytet Wrocławski (Zakład Geoinformatyki i Kartografii). Większość prezentacji dostępna na www.polishcartography.pl. ■

Mapy roku 2012

Podczas konferencji SKP rozstrzygnięto konkurs Mapa Roku 2012. Do plebiscytu zgłoszono 17 tytułów map 11 wydawców, przy czym w kategorii „plan miasta” z powodu zbyt małej liczby zgłoszeń konkursu nie przeprowadzono. Zarówno w głosowaniu członków SKP, jak i publiczności pierwszego miejsca zajęły:

- w kategorii „Mapa turystyczna” – „Wybrzeże Bałtyku Karwia-Gdynia” Mapa turystyczna. Skala 1:50 000. Eko-Graf, Wrocław;
- w kategorii „Szkolne mapy ściennie i atlasy” – „Atlas świata dla niewidomych i słabowidzących”, T. 1, T. 2. GUGiK, Warszawa;
- w kategorii „Inne mapy i atlasy drukowane” – „Osuwiska w województwie małopolskim. Atlas-przewodnik” Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego.

Pełne wyniki konkursu na Geoforum.pl 8 maja. Wydawcy nagrodzonych map otrzymali honorowe, okolicznościowe plakietki SKP oraz prawo umieszczania informacji o nagrodzie przez najbliższe trzy lata (do końca 2016 r.) na tych mapach oraz na wszelkich materiałach promocyjnych wydawnictwa z nimi związanych.